

UNIVERZITET U BEOGRADU
FILOLOŠKI FAKULTET

IZVEŠTAJ O OCENI DOKTORSKE DISERTACIJE

I   **PODACI O KOMISIJI**

1. Datum i organ koji je imenovao komisiju:

Na osnovu člana 127 Statuta Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu i člana 40 Zakona o visokom obrazovanju, Nastavno-naučno veće na sednici održanoj 25. aprila 2018. godine, donelo je odluku da se obrazuje komisija za odbranu doktorskog rada.

2. Sastav komisije sa naznakom imena i prezimena svakog člana, zvanja, naziva uže naučne oblasti kakoju je izabran u zvanje, datuma izbora u zvanje i naziv fakulteta, ustanove u kojoj je član komisije zaposlen:

Prof. dr Julijana Vučo, redovna profesorka, Italijanski jezik, 14.07. 2010. Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, mentorka

Doc. dr Katarina Zavišin, docentkinja, Italijanski jezik, 19.11.2013., članica, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, članica

Doc. dr Ljiljana Đurić, docentkinja, Francuski jezik, 14.06.2016. Filološki fakultet Univerzitet u Beogradu, članica

Prof. dr Ana Vujičić, redovna profesorka, Francuski jezik, 18.06.2014. Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu, članica.

II   PODACI O KANDIDATU

1.   Ime, ime jednog od roditelja i prezime kandidata:

Lidija, Predrag, Pasuljević Shimwell

2.   Datum i mesto rođenja (opština, grad, država):

Beograd, 10.03.1986

III NASLOV DOKTORSKE DISERTACIJE:

TEORIJSKE OSNOVE I KRITIČKA ANALIZA CLIL NASTAVE NA FRANCUSKOM I SRPSKOM JEZIKU U SREDNJOJ ŠKOLI U SRBIJI

IV PREGLED DOKTORSKE DISERTACIJE:

Doktorska disertacija TEORIJSKE OSNOVE I KRITIČKA ANALIZA CLIL NASTAVE NA FRANCUSKOM I SRPSKOM JEZIKU U SREDNJOJ ŠKOLI U SRBIJI satoji se od teorijskog i empirijskog dela rada. Rad ima 621 stranicu, sastoji se iz 8 delova, bibliografije od preko 130 bibliografskih jedinica i priloga.

V VREDNOVANJE POJEDINIH DELOVA DOKTORSKE DISERTACIJE:

U uvodnom delu rada opisuju se struktura, metodologija i ciljevi rada.

Drugo poglavlje obrađuje temu bilingvizma i bilingvalnog obrazovanja. U ovom poglavlju kandidatkinja Pasuljević Shimwell – bavi se određenjem pojma bilingvizam i pojavnim oblicima individualne i društvene dvojezičnosti. Na kraju ovog dela rada daje pregled različitih tipologija bilingvalnog obrazovanja i modela dvojezičnog obrazovanja i nastave koji postoje u svetu i posebno se posvećuje dvojezičnoj nastavi u Francuskoj, kao i nastavi na francuskom jeziku u svetu.

Treće poglavlje poklanja posebnu pažnju CLIL pristupu. Nakon predstavljanja opštih karakteristika i teorijskog okvira CLIL nastave, Lidija Pasuljević Shimwell se bavi ulogom maternjeg i stranog jezika u nastavi, vrstama jezičke alternacije dva jezika u nastavnom procesu, kao i jezičkim specifičnostima (BICS i CALP) koje se prepoznaju u CLIL nastavi. Poseban segment ovog dela rada autorke Pasuljević Shimwell predstavlja objašnjenje osobnosti nastave nejezičkih predmeta na stranom jeziku, kao i pitanja kompetencija i obuke CLIL nastavnika i izbor nastavnih materijala za potrebe ovog tipa nastave. U nastavku poglavlja predstavlja se nekoliko istraživanja koja svedoče o prednostima CLIL pristupa u odnosu na tradicionalnu nastavu stranog jezika. Na kraju poglavlja iznose se podaci koji svedoče o rasprostranjenosti CLIL nastave u Evropi.

Četvrto poglavlje je posvećeno dvojezičnoj srpsko-francuskoj nastavi u Srbiji. Kandidatkinja Pasuljević Shimwell veoma detaljno izlaže o istorijatu dvojezične nastave kod nas, zakonskom okviru za sprovođenje dvojezične nastave, rasprostranjenosti CLIL nastave i ostalim bitnim parametrima za ovaj vid nastave kao što su broj učenika i nastavnika, status stranog jezika, nejezički predmeti u nastavi za svaku školu posebno itd. Posebna pažnja posvećena je nastavi školske 2017/2018. godine, kao i pregledu programa obuke za CLIL nastavnike i vannastavne aktivnosti za dvojezične učenike.

U petom poglavlju predstavljeni su podaci iz istorijata dvojezične nastave u Srbiji, prvi put su izneseni rezultati ankete o prvim iskustvima sa dvojezičnom nastavom na francuskom jeziku, koja je sprovedena školske 2004/2005. godine, kao i podaci prikupljeni anketiranjem nastavnika i učenika uključenih u CLIL nastavu u Trećoj beogradskoj i Desetoj gimnaziji „Mihajlo Pupin“ jedanaest godina kasnije. Kandidatkinja Pasuljević Shimwell se, zatim, posebno bavi modelom dvojezične srpsko-francuske nastave u Trećoj beogradskoj gimnaziji i Desetoj gimnaziji „Mihajlo Pupin. Prikazan način rada nastavnog kadra u ove dve gimnazije i to kroz nastavu predmeta Francuski jezik, Istorija i Biologija, koji su predmet ovog istraživanja.

Autorka Pasuljević Shimwell ilustruje i rad sa francuskim lektorom kroz obradu jedne nastavne teme.

U šestom poglavlju izneseni su rezultati empirijskog dela doktorskog rada u kome je predstavljena analiza rezultata istraživanja receptivne jezičke veštine učenika, razumevanja čitanjem. Prikazana je analiza rezultata preliminarnog testiranja CLIL učenika Treće beogradske gimnazije i Desete gimnazije „Mihajlo Pupin“. Cilj ovog testiranja bio je da utvrdi nivo jezičke kompetencije CLIL učenika iz francuskog jezika, kako bi kandidatkinja Pasuljević Shimwell na osnovu ovih podataka odabrala i sastavila testove za centralno istraživanje. Lidija Pasuljević Shimwell je zatim detaljno analizirala rezultate testiranja veštine razumevanja pročitano teksta CLIL učenika Treće beogradske gimnazije i Desete gimnazije „Mihajlo Pupin“ na testu iz francuskog jezika, istorije i biologije. Za test iz francuskog jezika odabran je primerak testa *DELF tout public*, koji meri BICS kompetenciju učenika, dok testovi iz istorije i biologije, sastavljeni posebno za ovu priliku, ispituju CALP kompetenciju. Postignuće dvojezičnih učenika eksperimentalne grupe upoređeno je sa rezultatima učenika iz dve kontrolne grupe. Kontrolnu grupu su činili učenici jednojezičnih odeljenja obe gimnazije zajedno sa učenicima Filološke gimnazije u Beogradu, koji prate nastavu francuskog jezika u okviru tradicionalne nastave stranog jezika, kao i oni koji prate nastavu usmerenu ka filološkom usmerenju. Na osnovu uporedne analize rezultata testiranja, izvedeni su preliminarni zaključci. Na kraju rada prikazani su i rezultati upitnika sprovedenog sa učenicima sva tri uzorka posle sprovedenog testiranja, sa mišljenjem ispitivanih učenika o tri testa koja su rešavali.

U sedmom poglavlju kandidatkinja Pasuljević Shimwell izvodi zaključak o nivou jezičkih kompetencija testiranih učenika na osnovu rezultata istraživanja, kao i o efikasnosti CLIL nastave za razvijanje jezičkih kompetencija na francuskom jeziku.

U poslednjem, osmom, poglavlju iznesene su smernice za unapređivanje dvojezične srpsko-francuske nastave u Srbiji u vezi sa organizacijom CLIL nastave, primene metoda u nastavi i eksternom evaluacijom.

VI SPISAK NAUČNIH I STRUČNIH RADOVA KOJI SU OBJAVLJENI ILI PRIHVAĆENI ZA OBJAVLJIVANJE NA OSNOVU REZULTATA ISTRAŽIVANJA U OKVIRU RADA NA DOKTORSKOJ DISERTACIJI

Pasuljević, L. (2016). Dvojezična nastava na francuskom jeziku u Srbiji: istraživanje receptivnih veština učenika. *Primenjena lingvistika*,16, 131-142.

Pasuljević, L. (2013). Le mot femme dans les dictionnaires français: analyse socioculturelle. *Anali Filološkog fakulteta*,25(1), 107-120.

VII ZAKLJUČCI ODNOSNO REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Kandidatkinja je u istraživačkom delu rada prikazala različite modalitete primene srpsko-francuske dvojezične nastave po CLIL modelu u osam škola širom Srbije. Podaci koje je prikupila svedoče o heterogenosti CLIL programa u Srbiji jer se nastava izvodi na nivou osnovne i srednje škole, u različitim smerovima gimnazija, iz različitih nejezičkih predmeta, sa različitim brojem učenika i nastavnika i sa statusom francuskog kao prvog i drugog stranog jezika. Iako se može steći utisak razuđenog istraživanja koje je dovelo do razgranatih i brojnih zaključaka, istraživanje je obavljeno detaljno i dubinski, tako da su zaključci proizvod takvog pristupa, usklađenog sa složenim karakteristikama i potrebama dvojezične nastave. Ovde iznosimo najznačajnije zaključke vezane za nastavu, nastavne programe, kriterijume za uključivanje u dvojezičnu nastavu, nivoe znanja jezika nastavnika i učenika, nastavne materijale, količinu inputa na stranom jeziku u okviru ispitivanja jezičkih i nejezičkih predmeta itd.

Kandidatkinja Pasuljević Shimwell smatra da je raznovrsnost modaliteta dvojezične nastave u Srbiji poželjna, da škole treba da prilagođavaju CLIL nastavu svojim mogućnostima i ciljevima, te je uverena da su ovi zaključci prilog stavu da CLIL nastava može da se primenjuje u svim obrazovnim kontekstima i na svakom nivou obrazovanja. Ova raznovrsnost je skladna i očekivana, CLIL nastava se odvija na osnovu *Pravilnika o bližim uslovima za ostvarivanje dvojezične nastave* na osnovu koga je traženi nivo francuskog jezika za ulazak u CLIL nastavu u šestom razredu A1.1, u sedmom A1.2, a za prvi razred srednje škole nivo A2 prema ZEROJ- u. Nastavnici koji predaju u dvojezičnoj nastavi ispunjavaju kriterijum poznavanja stranog jezika minimalno na nivou B2. Utvrđeno je da se CLIL projekat ostvaruje na osnovu postojećeg nastavnog plana i programa koji propisuje Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Prateći nacionalni kurikulum za francuski jezik i nejezičke discipline, predmetni nastavnici u dvojezičnoj nastavi koriste udžbenike koji su namenjeni tradicionalnoj nastavi, te nisu prilagođeni potrebama CLIL-a. U Trećoj beogradskoj gimnaziji i Desetoj gimnaziji

„Mihajlo Pupin“, za nejezičke predmete se koriste udžbenici pisani na srpskom jeziku, dok se za potrebe nastave francuskog jezika koriste strani udžbenici, namenjeni nivoima A2 i B1 prema ZEROJ- u. U efikasnom sprovođenju CLIL nastave, nastavnici sami odabiraju i obezbeđuju dodatni nastavni materijal na francuskom jeziku.

Pitanje udžbeničke literature za nejezički predmet direktno je povezano sa količinom inputa koji učenici dobijaju na francuskom jeziku. Budući da je lična odluka svakog nastavnika koje će dodatne materijale na francuskom jeziku koristiti i u kom obimu, kandidatkinja Pasuljević Shimwell zaključuje da su učenici različitih gimnazija izloženi različitoj količini inputa. Pošto su učenici različitih gimnazija izloženi francuskom kao vehikularnom jeziku u nejednakom obimu, njihove jezičke kompetencije na kraju četvrtog razreda bit će na različitoj nivou. Ipak, bez obzira na kvalitet znanja jezika, svi bilingvalni učenici na kraju četvrtog razreda dobijaju uverenje o završenom školovanju na francuskom jeziku, čime se oslobađaju polaganja prijemnog ispita na francuskim univerzitetima.

O različitoj izloženosti inputu na francuskom jeziku svedoče i rezultati upitnika o dvojezičnoj nastavi na koji su odgovarale nastavnice koje predaju francuski jezik, istoriju i biologiju u okviru CLIL- a. Prema analizi zabeleženih odgovora, zastupljenost francuskog, kao vehikularnog jezika, varira između 5% i 90% tokom nastave istorije i biologije, dok je na časovima stranog, francuskog jezika obim nastave na francuskom jeziku od 70% do 90%.

Učenici na časovima jezika dobijaju input na francuskom jeziku kako od nastavnica tako i iz nastavnih materijala, dok na časovima nejezičkog predmeta, u dva od tri slučaja, input dolazi pre svega putem nastavnih materijala. U verbalnoj interakciji na relaciji učenik-nastavnik i učenik-učenik prevladava srpski jezik. Dvojezični učenici, iznoseći svoje nezadovoljstvo radom predmetnih nastavnika i kvalitetom nastavnih materijala, smatraju da francuski jezik treba da bude zastupljeniji u nastavi.

Izbor didaktičkih materijala utiče i na oblike rada i metode koji će se koristiti u nastavi. Analiza anketnih upitnika nastavnica pokazala je da se u nastavi najčešće koristi frontalni oblik rada u kombinaciji sa metodom rada na tekstu, koji je prisutan na gotovo svakom drugom času francuskog jezika, kao i istorije i biologije kao ispitivanih nejezičkih predmeta. Nastavnice francuskog jezika koriste iste metode i pristupe u CLIL nastavi kao i sa jednojezičnim odeljenjima – čitanje, leksička i gramatička analiza tekstova, usmene i pismene vežbe, pregovaranje o značenju. U nastavi sa učenicima dvojezičnih odeljenja povremeno obrađuju

složenije autentične materijale i postavljaju im i složenije zahteve. U nastavi nejezičkih predmeta primenjuju se različite didaktičke strategije i tehnike – čitanje i prevođenje originalnih tekstova na francuskom jeziku, leksička analiza tekstova, nastava zasnovana na složenim zadacima, proces pregovaranja o značenju i proces podupiranja.

Kandidatkinja Pasuljević Shimwell zaključuje da primena metoda, tehnika i strategija u nastavi, kao i zastupljenost francuskog jezika, zavise pre svega od ličnog izbora predmetnog nastavnika, zatim tipa časa i od sadržaja, da postoji smena aktivnosti tokom obrade jedne nastavne jedinice, ali da je nastava najčešće predvidiva i ustaljenog ritma, da se svaka nastavnica često drži jednog pristupa u nastavi (npr. za obradu nove teme uvek će se koristiti čitanje i prevođenje teksta).

U okviru bilingvalne nastave organizovana je i nastava sa francuskim lektorom. Najveći procenat učenika upravo je istakao da je najzadovoljniji ovim tipom nastave. Kandidatkinja Pasuljević Shimwell zaključuje da pozitivan stav učenika prema nastavi lektora proizlazi iz aktivne komunikativne nastave koja se primenjuje u radu sa učenicima – (1) na časovima sa stranim lektorom učenici dobijaju autentičan i bogat input, (2) imaju aktivnu ulogu, (3) rade u parovima uz dosta verbalne interakcije i prilike za usmeni output, (4) koriste tehnike podupiranja i pregovaranja značenja i (5) prate nastavu koja je fokusirana na zadatke.

U vezi sa opštim karakteristikama istraživane dvojezične francusko srpske nastave kandidatkinja Pasuljević Shimwell zaključuje da aktuelni nastavni plan i program nije adekvatan primeni CLIL pristupa, da je potrebno da se prilagodi posebnim potrebama i sadržajima, da zvanično odobreni udžbenici za nejezički predmet na srpskom jeziku nisu prilagođeni dvojezičnoj nastavi, da je potrebno da budu zamenjeni nastavnim materijalima koji odgovaraju potrebama CLIL nastave kako bi učenicima pružali autentičan, kognitivno zahtevan input i odražavaju dve kulture i stvarnosti koje su prisutne u nastavi. Nastavu francuskog jezika treba prilagoditi potrebama dvojezičnih učenika produbljivanjem jezičkih veština, leksičkih i gramatičkih znanja koja su učenicima potrebna da bi pratili nastavu na vehikularnom jeziku. Nastavu nejezičkih predmeta treba uskladiti u različitim školama, kako bi svi učenici imali jednake mogućnosti i uslove da, na integrisan način, usvajaju i savladaju nejezičke i jezičke sadržaje.

U drugom delu istraživanja kandidatkinja Pasuljević Shimwell bavila se primenom metoda, tehnika i strategija u nastavi, kao i količinom inputa na francuskom jeziku koji su u direktnoj korelaciji sa rezultatima testiranja veštine razumevanja čitanjem CLIL učenika.

Prva hipoteza ovog istraživanja bila je da dvojezični učenici tokom školovanja postižu očekivan napredak u usvajanju francuskog jezika, te da od A2 nivoa u prvom razredu napreduju do nivoa B2 prema ZEROJ- u na kraju četvrtog razreda srednje škole. Ova hipoteza proverena je testiranjem nivoa veštine razumevanja čitanjem na francuskom jeziku učenika uključenih u CLIL nastavu. Rezultati testiranja 203 učenika dvojezičnih odeljenja trećeg i četvrtog razreda Treće beogradske gimnazije i Desete gimnazije „Mihajlo Pupin“ potvrđuju ovu hipotezu. Učenici na kraju završenog školovanja u bilingvalnoj nastavi poseduju B2 nivo pisane recepcije i kao nezavisni jezički kandidati mogu da koriste francuski jezik u vezi sa konkretnim i apstraktnim sadržajem, da razumeju stručne tekstove, što im omogućava da prate seminare i predavanja.

Budući da je poznato da CLIL nastava pozitivno utiče na razvoj BICS veštine, pretpostavka kandidatkinje Pasuljević Shimwell bila je da bilingvalna nastava utiče na bolji razvoj osnovne veštine interpersonalne komunikacije u odnosu na tradicionalnu nastavu stranih jezika, a da ima jednak uticaj u odnosu na nastavu usmerenu na filološke studije. Rezultati uporedne analize postignuća na testu pokazali su da su učenici dvojezičnih odeljenja trećeg i četvrtog razreda bili uspešniji na testu pisane recepcije od vršnjaka iz oba uzorka kontrolnih grupa odeljenja tradicionalne nastave i nastave usmerene na filološke studije.

Istraživanje je obuhvatalo i CALP sposobnosti u kontekstu CLIL nastave koje se u okviru dvojezične nastave može pratiti kroz poznavanje sektorskih jezika nekog L2 i poznavanje vehikularnog jezika. Kandidatkinja Pasuljević Shimwell je CALP kompetenciju testirala na primeru testova pisane recepcije u kombinaciji sa leksičkim vežbanjima iz istorije i biologije na francuskom jeziku, budući da u okviru CLIL-a učenici nastavu istorije i biologije delimično prate na francuskom jeziku, čime usvajaju stručne termine i registre tih predmeta, semantička i funkcionalna značenja jezika i kognitivne sposobnosti višeg reda. Očekivalo se da će dvojezični učenici postići bolji uspeh na testovima nejezičkih predmeta od ispitanika iz kontrolnih grupa.

Analiza rezultata istraživanja je pokazala da su dvojezični učenici nadmašili svoje vršnjake iz jednojezičnih i filološkog odeljenja na oba testa. Na osnovu analiziranih podataka o prosečnom zabeleženom broju poena i procentu učenika sa pozitivnim uspehom na testovima iz istorije i biologije, možemo da zaključimo da je većina dvojezičnih ispitanika razvila CALP

receptivnu kompetenciju iz oba nejezička predmeta. Iz ovoga sledi da CLIL nastava na francuskom jeziku u dve ispitivane gimnazije daje očekivane rezultate i pozitivno utiče na razvoj kognitivno-akademske jezičke sposobnosti.

Budući da su ispitanici iz filoloških odeljenja na testovima iz biologije i na testu iz istorije za četvrti razred postigli pozitivan rezultat, kandidatkinja Pasuljević Shimwell zaključuje da pored CLIL nastave, nastava usmerena na razvoj BICS veština i studije iz oblasti filoloških nauka, takođe doprinosi razvoju CALP kompetencije, pokazujući da je vladanje osnovnim jezičkim znanjima i veštinama značajno za razumevanje stručnog jezika i sadržaja nejezičkog predmeta.

Učenici jednojezičnih odeljenja ni na jednom stručnom testu na francuskom jeziku nisu postigli pozitivan grupni rezultat. Takođe, manje od trećine učenika je na testovima iz nejezičkih predmeta pojedinačno ostvarilo više od polovine tačnih odgovora. Stoga kandidatkinja Pasuljević Shimwell zaključuje da učenici jednojezičnih odeljenja nemaju razvijenu CALP kompetenciju iz testiranih predmeta, te da tradicionalna nastava francuskog kao stranog jezika ne doprinosi razvoju ove jezičke sposobnosti. Među faktorima koji su uticali na bolje postignuće učenika na testovima iz francuskog jezika, istorije i biologije, u sva tri uzorka, presudna je bila izloženost inputu na francuskom jeziku, budući da su bolje rezultate postigli učenici koji uče francuski jezik u vannastavnom kontekstu, učenici koji su boravili na francuskom govornom području i oni koji su završili OOS „Vladislav Ribnikar“. Učenici iz dvojezičnih odeljenja pokazali izraženiju lakoću izražavanja, parafraziranja, izdvajanja podataka iz teksta i zaključivanja, koristeći pritom bogat volabular i složenije sintaksičke konstrukcije. Oni su se u odgovorima prvenstveno fokusirali na sadržaju, čineći pritom pravopisne i gramatičke greške, za razliku od filoloških učenika čiji odgovori svedoče o izraženom fokusu na formu i veoma dobrom poznavanju jezičkih pravila. Jednojezični učenici se većinom nisu ni upuštli u odgovore na otvorena pitanja, što pokazuje da ne poseduju dovoljno razvijenu jezičku kompetenciju, kao ni iskustva u rešavanju zadataka pisane produkcije

Kandidatkinja Pasuljević Shimwell na osnovu svog istraživanja nedvosmisleno zaključuje da CLIL nastava u Srbiji daje pozitivne rezultate i doprinosi kako usavršavanju BICS kompetencije, tako i razvoju CALP kompetencije, uz ogradu da je potrebno unapređivanje nastavnog procesa, pre svega u pogledu nastavnih materijala i izloženosti inputu na francuskom jeziku.

U završnom poglavlju kandidatkinja Pasuljević Shimwell daje korisne preporuke, smernice za unapređenje CLIL nastave, pre svega iz nastavnih predmeta ispitivanih u radu – Francuskog jezika, Istorije i Biologije. Smernice se odnose na – opštu organizaciju CLIL nastave (povećanje fonda časova francuskog jezika, didaktičke metode koje se primenjuju u CLIL nastavi, nastavne materijale, polaganje matorskog ispita, status CLIL nastavnika, vannastavne aktivnosti) i eksternu evaluaciju CLIL programa.

VIII OCENA NAČINA PRIKAZA I TUMAČENJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Svojim doktorskim radom TEORIJSKE OSNOVE I KRITIČKA ANALIZA CLIL NASTAVE NA FRANCUSKOM I SRPSKOM JEZIKU U SREDNJOJ ŠKOLI U SRBIJI kandidatkinja Lidija Pasuljević Shimwell obuhvatila je značajnu temu primene CLIL nastave u dvojezilnim odeljenjima francuskog jezika u Srbiji. Zrelo i detaljno pristupila je analizi složene materije, pokazujući odlične sposobnosti formulisanja stečenih saznanja i formiranja jasnih, naučno zasnovanih zaključaka i stavova. Oslanjajući se na bogatu literaturu iz različitih oblasti, došla je do rezultata koji će ovaj problem stručnoj i naučnoj javnosti učiniti pristupačnijim.

IX PREDLOG:

Pohvaljujući prilježan, kreativan i samostalan, inovatorski rad koji je doveo do rezultata koji će biti značajno uporište u daljim analizama vezanim za istraživanu oblast dvojezične nastave, ističući vrline kandidatkinje koje su se pokazale kroz sposobnost za sintezu i analizu bogate teorijske literature, jasan naučni stil izražavanja, sa zadovoljstvom predlažemo Veću Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu da rukopis pod naslovom **TEORIJSKE OSNOVE I KRITIČKA ANALIZA CLIL NASTAVE NA FRANCUSKOM I SRPSKOM JEZIKU U SREDNJOJ ŠKOLI U SRBIJI** prihvati kao doktorski rad koji ispunjava sve uslove predviđene zakonom, a kandidatkinju Lidiju Pasuljević Shimwell pozove na usmenu odbranu.

U Beogradu, 3. maja 2018.

Prof. dr Julijana Vučo
Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu

Doc. dr Katarina Zavišin
Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu

Doc. dr Ljiljana Đurić
Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu

Prof. dr Ana Vujović
Učiteljski fakultet Univerziteta u Beogradu